

Світовий ринок товарів і послуг

Мета: охарактеризувати міжнародну торгівлю як одну з головних форм міжнародного співробітництва; визначати фактори, що впливають на динаміку та структуру міжнародної торгівлі; закріпити поняття «імпорт», «експорт», «сальдо торговельного балансу»; розвивати навички аналізу статистичних даних щодо обсягів зовнішньої торгівлі; навчити обчислювати сальдо торговельне; удосконалювати навички побудови картосхем; виховувати зосередженість, уважність.

Тип уроку: урок вивчення нового матеріалу.

Обладнання та матеріали: фізична карта світу, підручник, карти атласу, мультимедійна презентація

ХІД УРОКУ

I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань, усне опитування попередньої теми.

III. Мотивація. Вивчення нового матеріалу, стор 3-19

IV. Узагальнення, стор 20

V. Домашнє завдання, стор 21

Міжнародна торівля і світовий ринок

- **Міжнародна торгівля** — це обмін товарами і послугами між продавцями та покупцями різних країн
- відбувається переміщення товарів через митні кордони різних держав
- Результат → виникнення світового ринку товарів і послуг
- **Світовий ринок** — сукупність прямих договорів (між партнерами з різних країн), спрямованих на задоволення потреб у товарах та послугах, забезпечення необхідними ресурсами та отримання доходу

Міжнародна торгівля складається з двох зустрічних потоків:

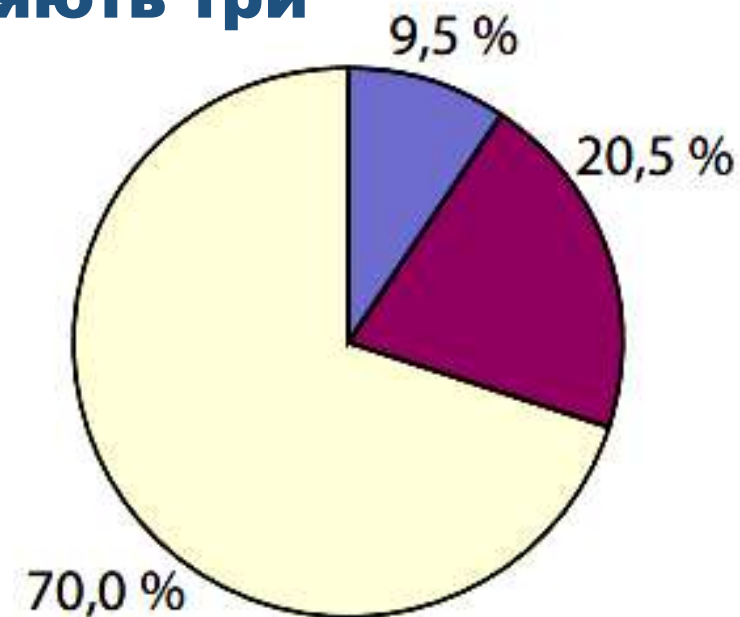
- **Імпорт** — купівля та ввезення товарів із-за кордону
- **Реімпорт** — ввезення з-за кордону раніше вивезених з даної країни товарів без будь-якої їх переробки в закордонній країні

- **Експорт** — продаж та вивезення товарів за кордон
- **Реекспорт** — це вивезення товарів, раніше ввезених із-за кордону, які не піддавалися переробці у даній країні (товарів, проданих на міжнародних ярмарках, товарних біржах, аукціонах тощо)

- У товарній структурі світового експорту виділяють три **основні групи товарів:**

- сільськогосподарська продукція
- паливо та продукція добувної промисловості
- промислові товари

Умовні позначення

 Сільськогосподарська продукція

 Паливо та продукція добувної промисловості

 Промислові товари

**Товарна структура
світового експорту на
початку XXI ст.**

Показники зовнішньої торгівлі

- 1) **обсяг експорту**
- 2) **обсяг імпорту**
- 3) **зовнішньоторговельний обіг** — сума вартісних обсягів експорту та імпорту;
- 4) **сальдо зовнішньої торгівлі** — різниця між обсягами експорту та імпорту;

- 5) **товарна структура експорту, імпорту** — співвідношення у них різних товарних груп: сільськогосподарських і продовольчих продуктів, товарів видобувної промисловості....
- 6) **географічна структура експорту, імпорту**

Географія світової торгівлі

Місце	Країни-експортери	Обсяг, млрд дол.	Частка, %	Місце	Країни-імпортери	Обсяг, млрд дол.	Частка, %
1	Китай	2343	12,4	1	США	2409	12,7
2	США	1623	8,6	2	Китай	1960	10,3
3	Німеччина	1511	8,0	3	Німеччина	1217	6,4
4	Японія	684	3,6	4	Японія	822	4,3
5	Нідерланди	672	3,6	5	Велика Британія	683	3,6
6	Франція	583	3,1	6	Франція	679	3,6
7	Південна Корея	573	3,0	7	Гонконг (Китай)	601	3,2
8	Італія	529	2,8	8	Нідерланди	587	3,1
9	Гонконг (Китай)	524	2,8	9	Південна Корея	526	2,8
10	Велика Британія	507	2,7	10	Канада	475	2,5
Світ		18935	100	Світ		19024	100

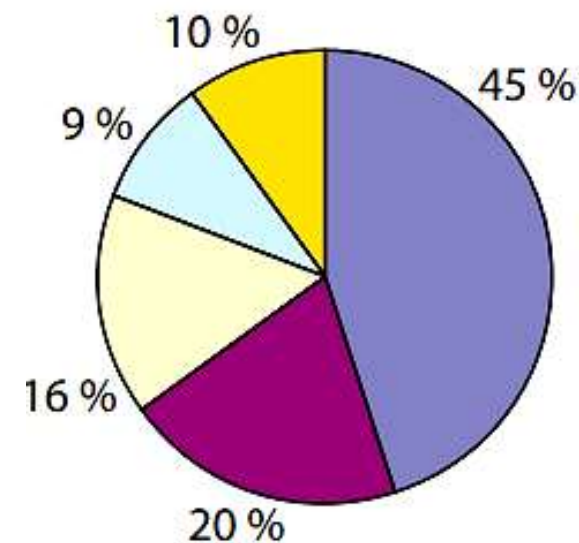
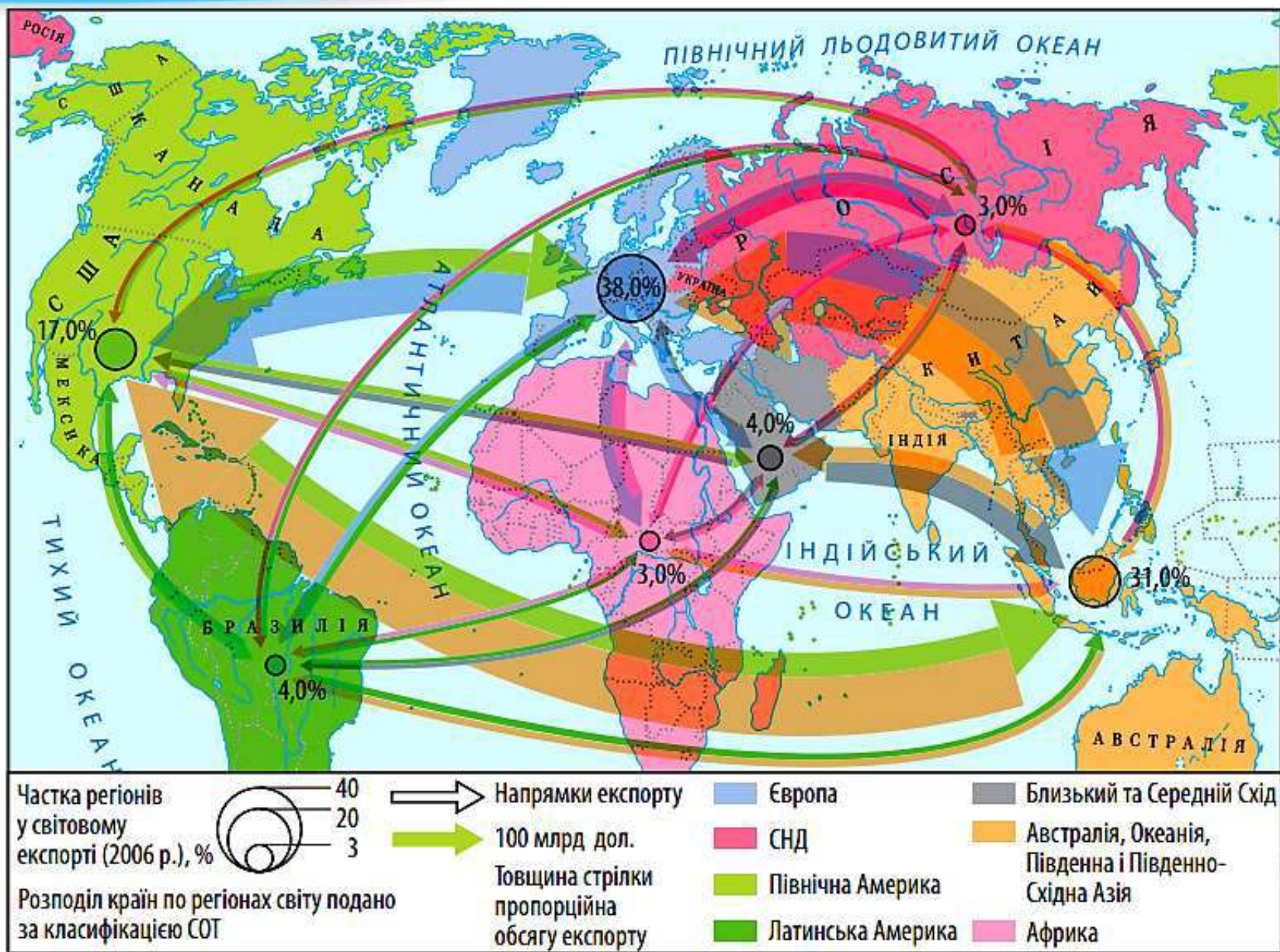
**Провідні експортери та імпортери у світовій торгівлі товарами
(2016 р.)**

- **I місце — Європа** → характерна особливість європейського товарного ринку — значні обсяги **внутрішньорегіональної** торгівлі, що зумовлено великим ступенем інтеграції між країнами
- **II місце — Азія** (нові індустріальні країни (НІК) — Південна Корея, Тайвань, Сингапур, а також Китай, Малайзія, Індонезія) → на сучасному етапі азіатські країни мають **найвищі показники зростання частки** у світовому експорті товарів
- **III місце** за обсягом зовнішньоторговельних операцій належить **Північноамериканському регіону**

• **Передові позиції** в рейтингу в світовій торгівлі належать

- **Китай**
 - **США**
 - **Німеччина**
 - **Японія**
- } **понад третина світового товарного експорту та імпорту**

Основні експортні товарні потоки між регіонами світу

Умовні позначення

- Європа, у тому числі країни ЄС
- Країни Азії (без Японії)
- США та Канада
- Японія
- Інші країни світу

**Розподіл
зовнішньої торгівлі
за регіонами світу**

Світовий ринок послуг

– це система міжнародних відносин обміну, де основним товарним об'єктом виступають різноманітні види послуг і яка існує на основі МПП

- **Послуга** – це продукт праці, створений в результаті угоди про купівлю-продаж, у якого відсутня речова форма
- Найбільш динамічно розвивається **міжнародна торгівля комерційними послугами:**
 - комунікаційні
 - страхові
 - фінансові
 - культурні та рекреаційні
 - комп'ютерні та інформаційні
 - будівництво

- **I місце** у світовій торгівлі **послугами** — **Європа** → майже **50 %** світового експорту та імпорту
- **II та III місця** — **Азія та Північна Америка**
- **Передові позиції** в рейтингу експорту та імпорту послуг належать:
 - високорозвиненим країнам світу (насамперед це США, Велика Британія, Німеччина, Японія, Франція)
 - країнам, що розвиваються (Китай, Індія та Сингапур) → частка та роль цих країн в експорті послуг на міжнародних ринках щороку зростає

**Світовий фінансовий центр,
Лондон**

Кембридж

**Паломницький туризм,
Ватикан**

Учасники світового ринку

- державні органи різних рівнів (центральні, регіональні, муніципальні),
- підприємства й організації
- окремі особи, які мають право на зовнішньоекономічну діяльність

- **Впливові гравці на світовому ринку:**
 - ТНК
 - міжнародні організації
 - регіональні міждержавні об'єднання

International organizations

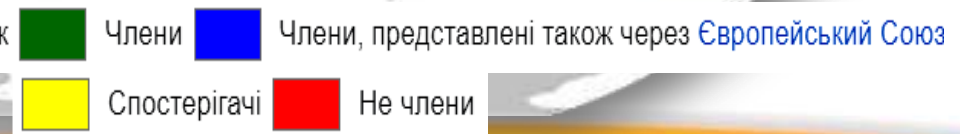
Світова організація торгівлі (СОТ)

— головний міжнародний регулятор торговельних відносин на глобальному рівні

- діяльність спрямована на запровадження системи спільних **правил міжнародної торгівлі** та контроль за їх дотриманням
- на сьогодні членами СОТ є понад **160 країн** світу
- на них припадає понад **96% обсягів світової торгівлі**
- із 2008 р. повноправним учасником цієї організації стала Україна
- Основні **функції СОТ**:
 - встановлення правил міжнародної системи торгівлі
 - розв'язання спірних питань між країнами-підписантами угод організації

Країни-члени СОТ, станом на 2013 рік

Світова організація торгівлі (СОТ)

- із 2008 р. повноправним учасником цієї організації стала Україна

Участь у СОТ дає можливість нашій країні уникнути дискримінації в міжнародній торгівлі, сприяє підвищенню конкурентоспроможності українських товарів на закордонних ринках, установленню справедливих цін на експортні товари й послуги. Крім того, набуття Україною членства в СОТ створило необхідні передумови для підписання економічної частини Угоди про асоціацію з ЄС у 2014 р.

- Характерною тенденцією сучасної світової торгівлі є її концентрація в межах **інтеграційних об'єднань**
- На три потужні економічні союзи припадає майже **67% усього світового експорту**:

ЄС (40%)

НАФТА (21%)

АСЕАН (6%)

Європейський Союз

- є найбільш потужним інтеграційним об'єднанням, яке включає **28*** європейських країн
- ЄС пройшов усі стадії розвитку — від **зони вільної торгівлі** та митного союзу до **економічного союзу**
- спільна економічна політика країн-учасниць була спрямована на **скасування мит й обмежень у вільному переміщенні товарів, послуг, людей та капіталу**
- зробило можливим створення **єдиного внутрішнього ринку**
- У наші дні на ЄС припадає понад **третина світового товарного експорту** та майже **половина світового експорту послуг**

НАФТА

- північноамериканська **угода про вільну торгівлю**
- входять **США, Канада та Мексика**
- → ліквідація митних бар'єрів у торгівлі між цими країнами та на сприяння американськоканадським капіталовкладенням у Мексиці
- дозволяє ефективно поєднувати та використовувати
 - економічну потужність **США**
 - багаті природні ресурси **Канади**
 - дешеву робочу силу **Мексики**

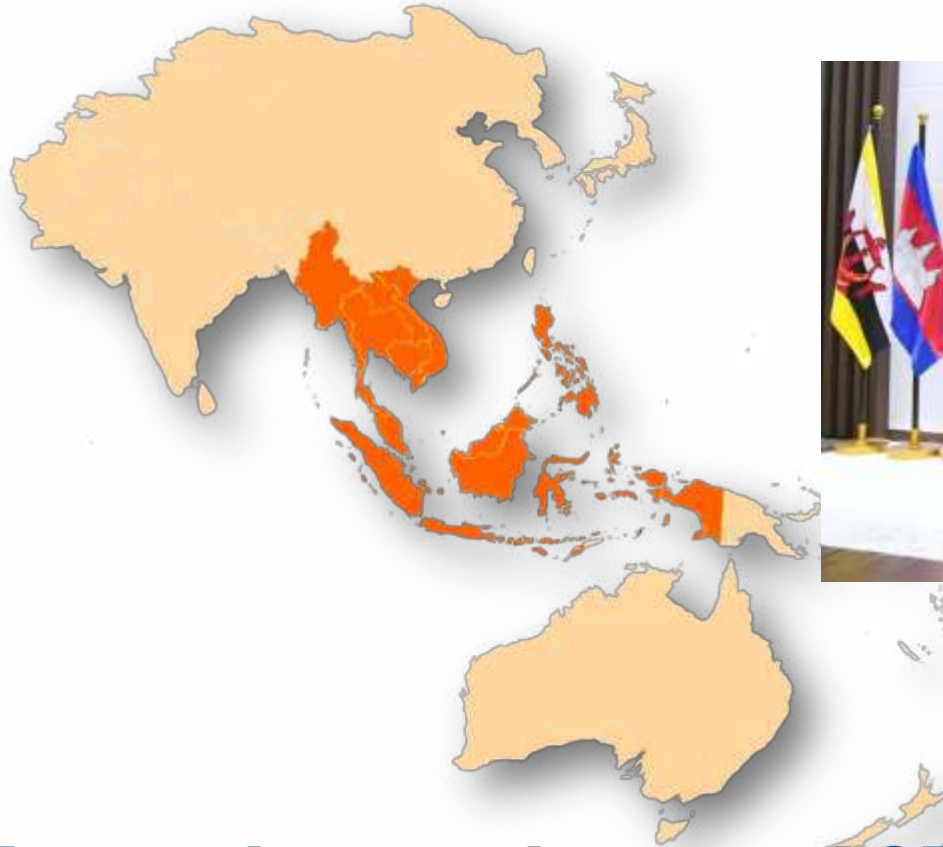

Асоціація держав Південно-Східної Азії

- Асоціація держав **Південно-Східної Азії** — найвпливовіше інтеграційне об'єднання в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні

- До її складу **входять:**

- Індонезія
- Малайзія
- Сингапур
- Таїланд
- Філіппіни
- Бруней
- Бірма
- Камбоджа
- Лаос
- В'єтнам

- В основу Економічної спільноти **АСЕАН** покладено Зону вільної торгівлі (ЗВТ) — це угода між країнами-учасницями **АСЕАН** щодо виробництва товарів у країнах **АСЕАН**

Сучасні тенденції розвитку міжнародної торгівлі

- **Обсяги світової торгівлі вражаючі: 1/4 світового ВВП**
- **починаючи з 2012 року зниження темпів росту ВВП і світової торгівлі**

- **збільшення питомої ваги готових виробів і зниження частки сировинних товарів**
- **зростання частки машин, обладнання і транспортних засобів у світовому товарообігу;**
- **інтенсифікація обміну продукцією інтелектуальної праці**
- **стрімке зростання експорту/імпорту послуг**

Робимо висновки

- **Світова торгівля — це вид економічних відносин між країнами, що передбачає переміщення товарів та послуг за межі державних кордонів. Основні показники світової торгівлі: зовнішньоторговельний обіг, товарна структура та географічний розподіл**
- **За показниками зовнішньої торгівлі легко визначити місце країни у світовому господарстві: її обсяг свідчить про економічну потужність, а структура — про рівень економічного розвитку**
- **Географічний розподіл світової торгівлі характеризується значною нерівномірністю. Провідними світовими експортерами товарів і послуг є країни ЄС та США. На початку XXI ст. одним із лідерів світової торгівлі став Китай. Збільшується роль інших азіатських країн**
- **Важливу роль у міжнародній торгівлі відіграють міжнародні економічні організації та інтеграційні об'єднання**

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

**опрацювати п 37-38, конспект.
Проаналізуйте на стор 214 мал 173-174, зробіть
висновок такого розподілу.**